

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia czwartek, 29 maja 2025 r.

Poz. 2232

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.109.2025 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 27 maja 2025 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.), stwierdzam nieważność Nr XVI/120/2025 Rady Miejskiej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLVI/322/2021 Rady Miejskiej w Lidzbarku Warmińskim z dnia 27 października 2021 r. w sprawie wykazu przystanków komunikacyjnych oraz warunków korzystania z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Miejska Lidzbark Warmiński w ramach publicznego transportu zbiorowego, w części dotyczącej:

- § 4 uchwały,
- § 4 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 załącznika do uchwały.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Lidzbarku Warmińskim, działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 285), określiła w formie załącznika do uchwały warunki korzystania z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Miejska Lidzbark Warmiński w ramach publicznego transportu zbiorowego, postanawiając w tym zakresie, iż:

- umowa, o której mowa w ust. 1 ppkt. 1), sporządzana jest na wniosek przewoźnika (§ 4 ust. 1 pkt 2 załącznika do uchwały),

- do wniosku, o którym mowa w ust. 1 ppkt. 2) należy załączyć: a) kserokopię zezwolenia i obowiązującego rozkładu jazdy, b) oświadczenie o ilości zatrzymań na przystanku, c) kserokopię dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień do prowadzenia działalności w zakresie przewozu osób (§ 4 ust. 1 pkt 3 załącznika do uchwały),

- stawka opłaty za korzystanie z przystanku, przy ulicy Kolejowej w Lidzbarku Warmińskim wynosi 0,05 zł brutto, za jedno zatrzymanie się na przystanku (§ 4 ust. 2 pkt 1 załącznika do uchwały),

- ilość zatrzymań ustalana jest na podstawie deklaracji przewoźnika oraz potwierdzana rozkładem jazdy (§ 4 ust. 2 pkt 2 załącznika do uchwały),

- opłata za korzystanie z przystanku przy ulicy Kolejowej w Lidzbarku Warmińskim jest pobierana przez Gminę Miejską Lidzbark Warmiński w cyklach kwartalnych (§ 4 ust. 2 pkt 3 załącznika do uchwały),

- przewoźnicy i operatorzy ponoszą koszty związane z zamieszczaniem informacji dotyczących rozkładów jazdy na przystanku przy ul. Kolejowej w Lidzbarku Warmińskim (§ 4 ust. 2 pkt 4 załącznika do uchwały),

Uchwała została przedłożona organowi nadzoru w dniu 5 maja 2025 r.

W ocenie organu nadzoru, powołane przepisy wykraczają poza delegację ustawową, czym w sposób istotny naruszają prawo.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie drogowym, organizowanie publicznego transportu zbiorowego polega w szczególności na:

1) badaniu i analizie potrzeb przewozowych w publicznym transporcie zbiorowym, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej;

2) podejmowaniu działań zmierzających do realizacji istniejącego planu transportowego albo do aktualizacji tego planu;

3) zapewnieniu odpowiednich warunków funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, w szczególności w zakresie:

a) standardów dotyczących przystanków komunikacyjnych oraz dworców,

b) korzystania z przystanków komunikacyjnych oraz dworców,

c) funkcjonowania zintegrowanych węzłów przesiadkowych,

d) funkcjonowania zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego,

e) systemu informacji dla pasażera;

4) określaniu sposobu oznakowania środków transportu wykorzystywanych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej;

5) ustalaniu stawek opłat za korzystanie przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem albo zarządzającym nie jest jednostka samorządu terytorialnego, zlokalizowanych na liniach komunikacyjnych na obszarze właściwości organizatora;

6) określaniu przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnionych dla operatorów i przewoźników oraz warunków i zasad korzystania z tych obiektów;

7) określaniu przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym nie jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnionych dla wszystkich operatorów i przewoźników oraz informowaniu o stawce opłat za korzystanie z tych obiektów;

8) przygotowaniu i przeprowadzeniu postępowania prowadzącego do zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;

9) zawieraniu umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;

10) ustalaniu opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 915), za usługę świadczoną przez operatora w zakresie publicznego transportu zbiorowego;

11) ustalaniu sposobu dystrybucji biletów za usługę świadczoną przez operatora w zakresie publicznego transportu zbiorowego;

12) wykonywaniu zadań, o których mowa w art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

Kompetencja uchwałodawcza rady gminy, wynikająca z treści art. 15 ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, ograniczona została do określenia przystanków komunikacyjnych i dworców oraz warunków i zasad korzystania, o których mowa w ust. 1 pkt 6) art. 15 ustawy.

Regulamin korzystania z przystanków, uchwalany na gruncie ustawy szczegółowej - o publicznym transporcie zbiorowym, stanowi w swej istocie akt określający zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, o którym stanowi także przepis art. 40 ust. 2 pkt 4) ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z ugruntowaną judykaturą, umocowanie do stanowienia w przedmiocie określenia „zasad i trybu korzystania” z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, oznacza kompetencję organu stanowiącego gminy do formułowania w stosunku do tych obszarów (urządzeń), norm i zasad prawidłowego postępowania, ustalania obowiązujących reguł zachowania się, określenia ustalonego porządku zachowania się. Zarówno warunki, jak i zasady korzystania, o których mowa w normie kompetencyjnej, wyznaczają pewien obszar, w ramach którego rada gminy może je swobodnie kształtować. Nie oznacza to jednak dowolności,

albowiem rada ma obowiązek ściśle trzymać się ram wyznaczonych zarówno przez ustawę, jak i naturę materii, którą w ramach danego upoważnienia ustawowego reguluje.

Orzecznictwo administracyjne wskazuje także, że przez warunki i zasady korzystania z przystanków, należy rozumieć faktyczne określenie sposobu korzystania z miejsca przeznaczonego do wsiadania lub wysiadania pasażerów na danej linii komunikacyjnej, w którym umieszcza się informacje dotyczące w szczególności godzin odjazdów środków transportu, oznaczone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2021 r., poz. 450 z późn.zm.). Adresatem normy dotyczącej zasad korzystania jest przewoźnik, który na tej podstawie będzie świadomy, w jaki sposób jest zobowiązany świadczyć usługi korzystając z przystanków, które są własnością (lub w posiadaniu) gminy. W związku z tym, nie jest uzasadnione umieszczanie w uchwale dotyczącej warunków i zasad korzystania z przystanków regulacji, które nie dotyczą faktycznego korzystania z przystanku.

Publiczny transport zbiorowy, zgodnie z przepisami ustawy, odbywać się może na podstawie umowy, o której mowa w art. 19 i nast. ustawy o publicznym transporcie zbiorowym. Zakwestionowane przepisy zawarte w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3, ust. 2 załącznika do uchwały, odnoszą się do kwestii, które reguluje wskazana wyżej umowa. Treść tych przepisów nie stanowi materii związanej z zasadami korzystania z przystanków.

Uchwała rady gminy, stanowiąca akt prawa miejscowego, nie może regulować zagadnień, które winny znaleźć się w umowie zawieranej w sprawie wykonywania transportu zbiorowego (dotyczy to zakwestionowanych przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 i 3, ust. 2 załącznika do uchwały). Przepisy takie, ustanawiane przez radę gminy, podejmowane są bez podstawy prawnej, z przekroczeniem upoważnienia ustawowego.

Podnieść także należy, że akt prawa miejscowego, nie może regulować pozycji operatora publicznego transportu zbiorowego lub przewoźnika, ustalonej na mocy umów. Niedopuszczalnym jest, aby strony przyszłych umów nie miały wpływu na ich treść, z uwagi na to, iż jej postanowienia reguluje podjęta uchwała rady gminy, narzucająca jednostronne rozwiązania. Kształtowanie postanowień umów, powinno mieć miejsce przy ich procedowaniu, a nie w uchwale będącej aktem prawa miejscowego, który podejmowany jest w oparciu o normę ustawową.

W przypadku regulacji wprowadzonej w § 4 ust. 2 pkt 4 załącznika do uchwały, dodać w tym miejscu trzeba, że zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie rozkładów jazdy (Dz. U. z 2018 r. poz. 202), ponoszenie kosztów związanych z zamieszczaniem informacji dotyczących rozkładów jazdy na przystanku komunikacyjnym lub dworcu oraz w systemie informacji dla pasażera, w transporcie drogowym oraz innym szynowym, odbywa się na podstawie umowy. Kwestii tych nie mogą regulować przepisy przedmiotowej uchwały, gdyż z cytowanego przepisu rozporządzenia wprost wynika, że do stron stosunku cywilnoprawnego będzie należało rozstrzygnięcie, który podmiot odpowiada za utrzymywanie w należytych stanie technicznym informacji z rozkładem jazdy oraz ponosi w tym zakresie odpowiednie koszty.

Ponadto w § 4 uchwały Rada Miejska w Lidzbarku Warmińskim postanowiła, iż uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Należy wskazać, iż § 3 uchwały Rada Miejska określiła, iż „uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego”. Tym samym zbędne było powtórzenie przez Radę Miejską w treści § 4 uchwały, iż podlega ona ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Z powołanych przyczyn, zakwestionować należało wskazane w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego przepisy uchwały. W związku z tym rozstrzygnięto, jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski